

Program för Wieselgrensplatsen Dnr 0718/10

Samrådsredogörelse med inriktning för fortsatt planarbete

Göteborgs Stad
Stadsbyggnadskontoret

Samrådsredogörelse

Koncept 2013-09-12
Datum: 2013-10-01
Diarienummer: 0718/10

Tore Hjelte
Telefon: 031-368 15 72
E-post: fornamn.efternamn@sbk.goteborg.se

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2

Samrådsredogörelse för program	3

Handläggning	3
Sammanfattning	3
Inriktning för fortsatt planarbete	3

Inkomna synpunkter och stadsbyggnadskontorets kommentarer	4

Kommunala nämnder och bolag m.fl.	4
Statliga och regionala myndigheter m.fl.	11
Sakägare	14
Bostadsrättsinnehavare, hyresgäster, boende	17
Övriga	20

Bilaga 1: Länsstyrelsens yttrande

Bilaga 2: Lista över samrådskrets

Bilaga 3: Program för Wieselgrensplatsen

Samrådsredogörelse för program

Handläggning

Byggnadsnämnden beslöt den 2013-01-17 att genomföra samråd för programförslaget. Förslaget har sänts för yttrande enligt bifogad lista över samråds-krets, *Bilaga 1*, under tiden 20 februari 2013 – 2 april 2013.

Förslaget har varit tillgängligt på stadsbyggnadskontoret och på SDF Lundby (biblioteket) under tiden 20 februari 2013 – 2 april 2013. Förslaget finns även tillgängligt på Göteborgs Stads hemsida: www.goteborg.se/planochbyggprojekt/.

Sammanfattning

Samtliga begärda yttranden, utom från *Göteborgs Energi Gasnät AB*, *Göteborgs Energi GothNet AB*, *Göteborgs Energi Nät AB*, *Idrotts- och föreningsnämnden*, *Stadsledningskontoret*, *Utbildningsnämnden*, *Business Region Göteborg AB*, *Göteborgsregionen (GR)*, *Jernhusen AB Region Väst*, *Posten AB*, *Sjöfartsverket*, *Hyresgästföreningen Region V Sverige*, *Göteborgs Kyrkonämnd*, *Handikappföreningens Samarbetsorgan*, *Naturskyddsföreningen i Göteborg* och *Svensk Handel* har kommit in.

Allvarligaste invändningen gäller att fastighetsnämnden och stadsdelsnämnd Lundby vill ha fler bostäder samt att hyresgäster på Wieselgensplatsen är rädda för att nya hus skall bli för höga så att utsikt och solinstrålning försvinner.

Stadsbyggnadskontoret ser positivt på att försöka få in mer bostäder och vill att det kommande detaljplanarbetet noggrannare utreder omfattningen och förutsättningarna för en utökad bostadsbyggnation. Viktigaste frågeställningarna är avvägning och hänsyn till bullersituationen, parkeringssituationen och den befintliga kulturmiljön.

Framförda synpunkter kan i övrigt till stor del kunna beaktas genom mindre justeringar i det kommande planarbetet.

Kopior av samtliga yttranden har överlämnats till fastighetskontoret.

Inriktning för fortsatt planarbete

Stadsbyggnadskontoret föreslår att framtaget planprogram och kontorets kommentarer till inkomna synpunkter skall gälla som inriktning för det fortsatta detaljplanarbetet.

Ställningstagande inför detaljplanarbetet

Huvudsyftet för detaljplanarbetet är att möjliggöra en utveckling och förstärkning av Wieselgrensplatsen som ett viktigt stadsdelstorg genom byggnation av fler bostäder och lokaler för verksamheter. Planarbetet ska pröva en på- och utbyggnad av befintliga centrumbyggnader samt de i gällande plan obebyggda ytorna.

Figur A – föreslaget detaljplaneområde

Ställningstagande inför detaljplanearbetet

Huvudsyftet för detaljplanearbetet är att möjliggöra en utveckling och förstärkning av Wieselgrensplatsen som ett viktigt stadsdelstorg genom byggnation av fler bostäder och lokaler för verksamheter. Planarbetet ska pröva en på- och utbyggnad av befintliga centrumbyggnader samt de i gällande plan obebyggda ytorna.

Ställningstagande inför det fortsatta planarbetet:

- utbyggnad av sjukhusverksamheten på västra torget
- nya verksamhetsytor och bostäder på östra torget
- bättre tillgänglighet till torget och spårvagnshållplatsen
- tydligare entréplatser till torgytorna
- utveckla kontakten till Vågmästarplatsen och Rambergsvallen
- förbättra trafikmiljön på Wieselgrensgatan och försöka ”bygga ihop” torgytorna.

Inkomna synpunkter och stadsbyggnadskontorets kommentarer

Inkomna synpunkter har sammanfattats nedan. Personnamn anges inte. Synpunkterna finns i sin helhet på stadsbyggnadskontoret.

Kommunala nämnder och bolag m.fl.

1. Fastighetsnämnden: Fastighetskontoret ser positivt på programförslaget. Att förtäta en stadsdel med verksamhetsytor och bostäder är på flera sätt fördelaktigt för den kommunala ekonomin. I dagsläget bedöms cirka 50 tillkommande bostäder vara möjliga. Beroende på hur programområdet kommer att utvecklas i övrigt kan antalet bostäder komma att öka något.

Infrastruktur finns och förutsättningar för kommunal och kommersiell service ökar. Utvecklingen av områdena Östra Kvillebäcken i öster och Rambergsvallen i sydväst, där ett stort antal nya bostäder planeras och byggs, kommer att stärka Wieselgrensplatsen som handels- och serviceplats.

Genomförande av programförslaget innebär kostnader för kommunen och/eller eventuella exploatörer eller fastighetsägare i form av utbyggnad av allmän platsmark, utredningsinsatser med mera.

Genomförande av programförslaget medför inkomster för fastighetsnämnden från försäljning, alternativt upplåtelse med tomträtt, av den mark som kan bebyggas med bostäder och/eller verksamheter.

Tilläggsyrkande (S), (MP), (V), (M), (FP), (VägV)

Närheten till kollektivtrafik, och annan kommunal service med en stor funktionsblandning samt varierande upplåtelseformer måste beaktas i den fortsatta planprocessen för att skapa ett levande sammanhållet stadsrum i mellanstaden. Fastighetsnämnden ser möjligheter och eftersträvar därför en högre exploateringsgrad än de 50 bostäder som bedöms tillkomma i området. Området följer alla intentioner och strategier för hur vi vill att staden skall växa sig tät till en modern storstad.

Kommentar: Stadsbyggnadskontoret ser positivt på att försöka få in mer bostäder med varierande upplåtelseformer och kommer i det fortsatta detaljplanearbetet noggrannare utreda omfattningen och förutsättningarna för en utökad bostadsbyggnation. Viktiga frågeställningar är avvägning och hänsyn till bullersituationen på Hjalmar Brantingsgatan och Wieselgrensgatan, allmänna parkeringssituationen på torget samt den befintliga kulturmiljön.

2. Göteborg Energi AB (Fjärrvärme) Inom området finns fjärrvärmeledning och samtliga byggnader runt Wieselgrensplatsen är ansluta till fjärrvärmenätet. Den tillkommande bostadsytan kan försörjas med fjärrvärme för uppvärmning och tappvarmvatten. Enligt er programhandling skall fastigheten Wieselgrensplatsen 27 (biblioteket) rivas. Innan detta påbörjas skall fastighetsägaren säga upp avtalet om värmeleverans. Detta för att Göteborg Energi skall ha möjlighet att demontera vår utrustning och proppa primärledningen.

Kommentar: -

3. Göteborgs Hamn AB (GHAB): GHAB anser sig inte berörda och har därför inga synpunkter på programmet. GHAB avstår att vara remisspart i det fortsatta planarbetet.

Kommentar: -

4. Kretsloppsnämnden

Västra torget

Dricksvattenanslutning kan ske till allmänt ledningsnät i Nordanvindsgatan. Kapaciteten på allmänt ledningsnät för dricksvatten medger uttag av brandvatten motsvarande områdestyp A1 ; VAV publikation P 83. Lägsta normala vattentryck i förbindelsepunkt motsvarar nivån +50 m. I de fall högre vattentryck önskas får detta ordnas och betalas av fastighetsägaren.

Avloppsnätet inom kvartersmark skall utformas som duplikatsystem med skilda ledningar för dag- och dräneringsvatten respektive spillvatten. Spillvattenanslutning kan ske till allmänt ledningsnät i Nordanvindsgatan. Kapaciteten bedöms vara god.

Det allmänna ledningsnätet är kombinerat vilket kan innebära risk för uppdämning i ledningsnätet i samband med häftig nederbörd. Dag-, drän-, och spillvatteninstallation inom kvartersmark skall utformas med hänsyn till uppdämningsnivån i avloppsnätet.

Dagvattenanslutning kan ske till allmänt kombinerat avloppsledningsnät i Nordanvindsgatan

Östra torget

Allmän kombinerad huvudledning på en sträcka av ca 90 m kommer att behöva flyttas om utbyggnad av en ny byggnad för P-garage/verksamheter ska ske enligt förslaget i program- handlingen. Flyttning av ledningen bekostas av exploatören.

Dricksvattenanslutning kan ske till allmänt ledningsnät i Hjalmar Brantingsgatan eller Hårdvallsgatan. Kapaciteten på allmänt ledningsnät för dricksvatten medger uttag av brandvatten motsvarande områdestyp A1 ;VAV publikation P 83. Lägsta normala vattentryck i förbindelsepunkt motsvarar nivån + 50 m. I de fall högre vattentryck önskas får detta ordnas och betalas av fastighetsägaren.

Avloppsnätet inom kvartersmark skall utformas som duplikatsystem med skilda ledningar för dag- och dräneringsvatten respektive spillvatten. Spillvattenanslutning kan ske till allmänt ledningsnät i Hårdvallsgatan. Förlängning av ledningen i Hårdvallsgatan av ca 30m kan komma att krävas.

Det allmänna ledningsnätet är kombinerat vilket kan innebära risk för uppdämning i ledningsnätet i samband med häftig nederbörd. Dag-, drän-, och spillvatteninstallation inom kvartersmark skall utformas med hänsyn till uppdämningsnivån i avloppsnätet.

Dagvattenanslutning kan ske till allmänt kombinerat avloppsledningsnät i Hårdvallsgatan.

Dagvatten

Dag- och dräneringsvatten skall i första hand tas om hand lokalt inom kvartersmark genom infiltration eller i andra hand fördröjas i magasin och vid behov avledas till allmänt kombinerat avloppssystem. Det är viktigt att ordna utjämning av dagvatten från hårdgjorda ytor. Man bör sträva efter att skapa så stora grönytor som möjligt för infiltration av dagvattnet. Fördröjning av dagvatten minskar risken för översvämningar och förbättra kvaliteten på dagvattnet, vilket i sin tur minskar belastningen på miljön.

Ekonomi

Kostnaden för utbyggnad av allmänna VA-ledningar på en sträcka av ca 30 m inom programområdet har grovt beräknats till 250 kkr. Anläggningsavgifterna för vatten och avlopp har beräknats till 320 kkr enligt VA-taxa för år 2013. Mervärdesskatt tillkommer. Kostnadstäckning för VA-kollektivet vid genomförande av detaljplanen blir enligt ovan 128%.

Kommentar: Synpunkterna kommer att beaktas i det kommande planarbetet.

5. Kulturnämnden: I det föreliggande programmet presenteras det kulturhistoriska värdet av området så som det definierats av Göteborgs stadsmuseum. Kulturförvaltningen saknar dock ett förtydligande av hur den kulturhistoriska dimensionen kan eller skall integreras i det vidare planarbetet.

När det gäller kulturmiljön föreslås den vara avgränsad på den sidan av Wieselgrensgatan där centrumbyggnaden/sjukhuset och bostadshusen skapar ett tydligt stråk och en sammanhållen miljö - det så kallade Östra torget. Viktigt i denna miljö är de tidigare nämnda karaktärsdragen i material och form.

Det har tidigare diskuterats med stadsbyggnadskontoret att byggnaderna utmed stråket bör q-märkas vilket förväntas ske i samband med detaljplaneringen. En eventuell på- eller ombyggnad av centrumbyggnaden ska föregås av en kulturhistorisk utredning.

I övrigt har Kulturförvaltningen inget att erinra mot planförslaget.

Kommentar: I det kommande planarbetet planeras en kulturmiljöutredning som bland annat skall ge vägledning hur ny bebyggelse skall anpassas till befintlig kulturmiljö vad gäller skala, material och form.

6. Lokalnämnden: Lokalförvaltningen har inga synpunkter på rubricerade program
Kommentar: -

7. Miljö- och klimatnämnden:

Allmänt

Miljöförvaltningen är positiv till göra området mer attraktivt, förtäta med bostäder samt förstärka torget som närcentrum eftersom det ligger mycket centralt i staden och i ett mycket bra kollektivtrafikläge.

Buller

Bullernivåerna vid flera av fasaderna vid de tilltänka bostäderna är höga och ligger mellan 60- 65 dBA ekvivalentnivå och med maximala ljudnivåer på 75- 80 dBA. Enligt Göteborgs stads kommunala tillämpning av riktvärden för trafikbuller ska bostäder i första hand byggas där bullernivåerna ligger under riktvärdet på ekvivalentnivå 55 dBA. God planering är ett avgörande instrument för ett hållbart samhälle där god hälsa främjas. Fysisk planering kan bidra till att de flesta av miljömålen uppfylls. För att uppnå målet kring begränsad klimatpåverkan måste vårt trafikarbete minska. Därför kan man i de fall man bygger nya bostäder i områden med god kollektivtrafik tillåta att bullernivåerna ligger över riktvärdet på 55 dBA ekvivalent.

Det är mycket viktigt att området utformas så att bullerstörningar undviks vid bostäderna. I plankartan ska det framgå att det för samtliga boende där den dygnsekvivalenta nivån överskrider 55 dBA ska ordnas sovplats mot den tysta eller ljuddämpade sidan.

Vidare är det viktigt att det säkras i planbestämmelserna att alla boende har tillgång till uteplatser som uppfyller riktvärdet för trafikbuller på maximalt 70 dBA.

Enligt Göteborgs stads kommunala tillämpning av riktvärden för trafikbuller ska även vårdlokaler i första hand placeras där bullernivåerna ligger under riktvärdet på ekvivalentnivå 55 dBA. Det är därför viktigt att sjukhuset utformas så att eventuella rum för sömn och vila samt rum för daglig samvaro placeras mot tyst eller ljuddämpad sida.

Inför kommande detaljplan krävs en djupare analys av vilka krav som kan behöva ställas på utformning av bostäder, placering av sovrum, lokalisering av uteplatser mm utifrån förväntade bullernivåer från Hjalmar Brantingsgatan och Wieselgrensgatan.

Parkering

Det är viktigt att kollektivtrafik blir förstahandsvalet för besökande i området eftersom det har mycket god tillgång till kollektivtrafik. Sociala mötesplatser i området bör utformas med fokus på människan utan bil.

Byggnader

Program för miljöanpassat byggande gäller för byggnation på kommunalägd mark, förvaltningen anser dock att tillämpning av programmet bör ske i så stor utsträckning som möjligt även för övrig byggnation

Gång och cykelbana

Förvaltningen ser mycket positivt på att gång och cykelvägar prioriteras.

Dagvatten

I det fortsatta planarbetet bör man söka efter möjligheter att låta dagvattnet omhändertas lokalt. Val av markmaterial och byggmaterial är en viktig del i att begränsa föroreningar i dagvattnet.

Barnperspektivet och barns perspektiv

I byggnadsnämndens inriktningsdokument för 2013 står det att stadsbyggnadskontoret i större utsträckning ska arbeta med barnkonsekvensanalyser. Vi efterlyser en tydlighet i hur barnperspektivet och barnens perspektiv tillvaratas i programmet.

Avstämning mot Göteborgs lokala miljö kvalitetsmål

I Stadens arbete mot ett långsiktigt hållbart samhälle är en bedömning av hur planer och projekt förhåller sig till miljömålen ett mycket viktigt instrument. En sådan bedömning underlättar också framtida uppföljningar av miljömålen i planarbetet. Vi efterlyser en tydlighet i hur detaljplanen bidrar till att miljömålen nås.

Kommentar: Synpunkterna kommer att beaktas i det kommande planarbetet.

8. Park- och naturnämnden: *En viktig fråga som bör tas om hand under arbetets gång är upplevelsen av trygghet i området. Wieselgrensplatsen är idag relativt öppen och god överblickbarhet finns. Ändå upplevs området som otryggt enligt programmet. I det fortsatta arbetet med program och vidare detaljplan bör de viktigaste stråken klargöras och vidarearbetas. Detta för att få till kopplingarna som står beskrivet i programmet.*

Bostadsnära parker finns inom rimligt avstånd från programområdet, men de är relativt hårt belastade redan idag. Eftersom det är föreslaget 50 nya bostäder vill förvaltningen försäkra sig om att allmän platsmark ej kommer att tas i anspråk för etablering av förskolor och skolor. I detta område behövs parkerna som allmänna parker öppna för alla.

Kommentar: I programarbetet har vi haft ett nära samarbete med Fastighetsägare Centrala Hisingen och fastighetsägarna och verksamhetsutövarna på Wieselgrensplatsen och därigenom fått detaljerad information om bland annat trygghetsfrågor och tillgänglighetsfrågor. Samarbetet kommer att fortsätta i planarbetet och vi kommer att formalisera de åtgärder som behövs och är juridiskt möjliga inom PBL. Lokalsekretariatet har inte ställt några anspråk på förskolor eller skolor.

9. Räddningstjänsten i storgöteborg: RSG ser primärt att frågor kring framkomlighet för räddningsfordon behöver beaktas för både befintlig och ny bebyggelse.

RSG ser det som sannolikt att ett flertal av de befintliga byggnaderna som berörs inom programområdet utrymmer med hjälp av räddningstjänstens stegutrustning (både bärbar och med maskinstege). Det är upp till respektive fastighetsägare att bevaka att förutsättningarna enligt bygglov bevaras.

RSG anser att en inventering bör utföras inom området för att säkerställa att planarbetet inte strider mot gällande bygglov. Inventeringen genomförs lämpligen i huvudsak med berörda fastighetsägare och med stöttning av RSG. För att få mer hanterbara områden kan möjligen inventeringsarbetet skjutas till detaljplanearbetet för respektive område.

Bedömning

RSG betonar att de planerade ändringarna inte får medföra att förutsättningar för tidigare gällande bygglov påverkas negativt med avseende på räddningstjänstens framkomlighet och för stegutrymning. En inventering bör genomföras i samråd med berörda fastighetsägare.

Kommentar: I programarbetet har vi haft överläggningar med ansvariga inom Räddningstjänsten. Resultatet av dessa överläggningar är att de planerade byggnationer som redovisas i programmet är möjliga. Kontoret kommer att ha ett fortsatt samarbete med räddningstjänsten under planarbete.

10. Stadsdelsnämnd Lundby: Otryggheten kring spårvagnshållplatsen vid Wieselgrensplatsen är en fråga som ständigt återkommer till förvaltningen. Det hade därför varit önskvärt om planarbetet kunde inkludera denna fråga och titta på åtgärder.

Förvaltningen tycker att det är viktigt att Wieselgrensplatsen kompletteras med bostadsbebyggelse. Det är dock viktigt att man säkerställer en acceptabel ljudmiljö samt att utbyggnad av nya bostäder inte sker på bekostnad av handelns utveckling. Då merparten av de befintliga lägenheterna i området är mindre lägenheter om 1-2 rum, ser vi att nya lägenheter företrädesvis blir större lägenheter som möjliggör en blandad befolkningsstruktur i området.

För att skapa en sammankopplad yta av torget är det viktigt att man knyter samman torgytan över Wieselgrensgatan och på detta sätt skapar en sammanhängande torgmiljö enligt intentionerna i programmet.

Det är mycket viktigt att det skapas ett tydligare stråk mellan Wieselgrensplatsen och Rambergsvallen. Detta bör ske så nära korsningen Wieselgrensgatan/Hjalmar Brantingsgatan som möjligt.

För att stärka kopplingarna mellan de olika områdena i stadsdelen är det extra viktigt att utveckla gång- och cykelmöjligheterna längs med Långängen. Den har potential att bli ett mycket starkt stråk mellan den nya bebyggelsen i Kvillebäcken öster om Gustaf Dahlgrensgatan och Wieselgrensplatsen, samt i förlängningen mot Flunsåsparken och Rambergsvallen. Detta stråk bör ges en generös yta för gående och cyklister samt en estetiskt tilltalande utformning i enlighet med intentionerna i programmet. Förvaltningen eftersöker även en dialog om vilken roll Långängen bör spela i den fortsatta utvecklingen av området. Stråket bör kunna utvecklas till en rogivande innerstadsgata för flanerande, caféer och mötesplatser. Detta förutsätter en strategisk dialog med berörda fastighetsägare.

Förvaltningen ser positivt på att man utreder möjligheten till på- och utbyggnad av befintliga byggnader samt att man snyggar till lokalgatan som används för lossning av

gods längs med Hjalmar Brantingsgatan. Denna lokalgata upplevs idag som en baksida och otrygg.

Tilläggsyrkande (S), (V), (Mp)

Det finns många frågor som inte tagits upp i programmet, som vi tycker behöver beaktas. En stor fråga handlar om hur man kan öka tillgängligheten till torget och butikerna för personer med funktionsnedsättningar, för äldre och för vuxna som har med sig barn i vagn.

Det är mycket populärt att bo i nära anslutning till Wieselgrensplatsen därför vill vi höja ambitionerna, när det gäller antalet bostäder. 50 lgh är inte tillräckligt och vi vill trycka på möjligheten att öka antalet bostäder och öka tryggheten i området. Det kan skapas nya byggmöjligheter genom att flytta upp spårvägen från "gropen" till marknivå och bilarna läggs i tunnel i korsningen Wieselgrensgatan-Hjalmar Brantingsgatan. Vi tror också att handeln på torget kan gynnas när fler bor i dess omedelbara närhet.

Trafiken är en aspekt som kan utvecklas på fler sätt. Vi vill särskilt trycka på vikten att få till en ny passage från Björlandavägen över till Leråkersmotet för de som har målet att resa med bil över Götaälvbron. Med en sådan anslutning tror vi att trafiken på såväl Wieselgrensgatan, som på Gustaf Daléngsgatan att minska till gagn för de Lundbybors livskvalitet, som bor i dessa områden.

Kommentar: Stadsbyggnadskontoret ser positivt på att försöka få in mer bostäder med varierande upplåtelseformer och storlek och kommer i det fortsatta detaljplanarbetet noggrannare utreda omfattningen och förutsättningarna för en utökad bostadsbyggnation. Viktiga frågeställningar är avvägning och hänsyn till bullersituationen på Hjalmar Brantingsgatan och Wieselgrensgatan, allmänna parkeringssituationen på torget samt den befintliga kulturmiljön.

I programarbetet har vi haft ett nära samarbete med Fastighetsägare Centrala Hisingen och fastighetsägarna och verksamhetsutövarna på Wieselgrensplatsen och därigenom fått detaljerad information om bland annat trygghetsfrågor och tillgänglighetsfrågor. Samarbetet kommer att fortsätta i planarbetet och vi kommer att formalisera de åtgärder som behövs och är juridiskt möjliga inom PBL.

Frågorna angående Wieselgrensplatsens spårvagnshållplats och förbindelsen mellan Björlandavägen och Leråkersmotet handläggs och utreds av trafikkontorets strategiska avdelning. Resultatet av dessa utredningar ligger inte tidsmässigt i fas med planarbetet för Wieselgrensplatsen och kan därför inte hanteras i detta arbete.

11. Trafiknämnden: Trafikkontoret ser positivt på en förstärkning av gång- och cykelstråken i området. Det gynnar såväl boende som besökande och förstärker både trygghet och säkerhet men även tillgänglighet. I det fortsatta arbetet med detaljplan för området måste kapacitet och utformning av gatorna i området kartläggas för att tillgodose kollektivtrafikens behov av framkomlighet men även övrig trafik såsom gående, cyklister och fordonstrafik. Det är av stor vikt att åtgärderna inom programområdet och kommande detaljplan inte omöjliggör en framtida ombyggnad av spårvagnshållplatsen Wieselgrensplatsen och Hjalmar Brantingsgatan.

Eftersom fler detaljplaner är under arbete även på södra sidan av Hjalmar Brantingsgatan kring Rambergsvallen är det viktigt att kartlägga helhetsbehovet av gång- och cykelstråk mellan olika målpunkter i området men även anslutningar till det övergripande nätet. Det är även viktigt att gatuutformningen tillgodoser framtidens behov och anpassas efter dessa.

Kommentar: Synpunkterna kommer att beaktas i det kommande planarbetet.

Statliga och regionala myndigheter m.fl.

12. Försvarsmakten, högkvarteret: Om kommande planförslag innehåller objekt högre än 45 meter behöver vidare samråd ske med Försvarsmakten.

Kommentar: -

13. Lantmäterimyndigheten: Lantmäterimyndigheten har inget att erinra mot förslaget.

Kommentar: -

14. Luftfartsverket, LFV: LFV har som sakägare av CNS-utrustning inget att erinra mot programmet.

Kommentar: -

15. Länsstyrelsen:

Länsstyrelsens samlade bedömning

Länsstyrelsen är positiv till utveckling och viss förtätning med nya bostäder vid Wieselgrensplatsen. Området har en god kollektivtrafikförsörjning och är ett populärt bostadsområde på Hisingen, vilket kan förstärkas. Länsstyrelsen är också positiv till kommunens ambition att förbättra tryggheten, eftersom området upplevs otryggt under kvällstid. Några faktorer som kan bidra till att förbättra den upplevda tryggheten är att göra platsen tillgänglig för möten, gångstråk, lugnare trafikmiljö etc. I efterföljande detaljplaner behöver dock kommunen särskilt beakta frågor om trafikbuller, förorenad mark och geoteknik.

Motiv för bedömningen Prövningsgrunder enligt PBL 12 kap. 1§

Trafikbuller

Wieselgrensplatsen är påverkad av trafikbuller från Wieselgrensgatan och Hjalmar Brantingsgatan. Därför kommer bullerfrågan bli viktig i efterföljande detaljplanering vid placering och utformning av bostäder. Kommunen behöver redovisa hur Boverkets allmänna råd (2008:1) Buller i planeringen samt den egna policyn för trafikbuller (Göteborgs Stad, 2006) ska följas.

Förorenad mark

Inför efterföljande planarbeten ska kommunen utreda förekomsten av förorenad mark. I Länsstyrelsens EBH-databas finns uppgifter om en tidigare kemtvätt på fastigheten Brämaregården 68:7 mellan åren 1970- 1984. Kemtvätten har riskklass 2, dvs. hög risk.

Geoteknik

Statens Geotekniska Institut (SGI) har på Länsstyrelsens begäran gjort en bedömning av platsens geotekniska förhållanden (yttrande dat 2013-03-13). Länsstyrelsen och SGI instämmer i kommunens avsikt att geotekniska u redningar är nödvändiga inför upprättande av nya detaljplaner. SGI:s yttrande bifogas.

Råd enligt 2 kap. PBL

Kulturmiljö

Wieselgrensplatsen har uppmärksamats av Göteborgs stadsmuseum som en av de mest välbevarade moderna centrumbildningarna i Göteborg. Det är viktigt att förslag om en eventuell på- och ombyggnad av befintliga byggnader kan utredas så att miljöns kulturhistoriska karaktär inte byggs bort.

Trafikfrågor

Planprogrammet ger förslag på nya bostäder, förskolor och verksamheter som kommer att öka rörelserna i området och ställa krav på en redan ansträngd trafikmiljö. Förslag till nytt övergångsställe över Hjalmar Brantingsgatan behöver nog övervägas, med tanke på hög trafikbelastning och höga hastigheter. Vidare är en trafiksäker utformning viktig för nya gångstråk, minskad gatubredd och torgytor över Wieselgrensgatan. Kommunen bör reflektera över de risker en bland torgyta, där biltrafiken och gångtrafiken ska dela på utrymmet, kan ha för vissa samhällsgrupper, som exempelvis barn, äldre och personer med funktionsnedsättningar eller handikapp etc. Kommunen bör också reflektera över om fler gator kan göras bilfria.

Wieselgrensplatsen är geografiskt beläget utanför trängseltullarna, vilket kan vara intressant för kommunen att analysera utifrån val av färdmedel, bilinnehav och påverkan på den övergripande infrastrukturen.

Kommunens ambition är att ta bort markparkeringar, men att utöka antal parkeringar i garage. Länsstyrelsen kan inte bedöma om förslaget innebär en total ökning eller minskning av antal parkeringsplatser. Med tanke på läget centralt på Hisingen och relativt god tillgång till kollektivtrafik, med både spårvagn och buss, bör incitament finnas för att hålla ner antal parkeringsplatser.

Social hållbarhet

En etablering av nya bostäder och verksamheter till området, med ett tillskott av fler personer i rörelse, kan medföra en förbättring av den upplevda tryggheten. Men i det fortsatta arbetet behöver kommunen visa hur torg, gång- och cykelstråk, lekplatser för barn, parker samt buss- och spårvagnshållplats kan utvecklas till trygga vistelsemiljöer och tillgängliga för alla samhällsgrupper.

Vad gäller tillskott av bostäder anser Länsstyrelsen att genom en aktiv boendepanering kan invånarnas behov av bostäder vara en utgångspunkt och efterfrågan på bostäder tillgodoses i olika skeden av livet. Det kan handla om särskilda behov och önskemål vad gäller pris, boendeform, bostadstyp, läge, etc. Länsstyrelsen förutsätter att fortsatt medborgardialog kommer att berör dessa aspekter.

Behovsbedömning

Kommunen bedömer att förslaget inte innebär betydande påverkan på miljön. Denna bedömning har stämts av med Länsstyrelsen, som delar kommunens åsikt.

Beredning

Vad som angivits ovan gäller som statens samlade myndighetsuppfattning vid en avvägning mellan olika framförda synpunkter.

Kommentar: Stadsbyggnadskontoret ser positivt på att försöka få in mer bostäder med varierande upplåtelseformer och storlek och kommer i det fortsatta detaljplanearbetet noggrannare utreda omfattningen och förutsättningarna för en utökad bostadsbyggnation. Viktiga frågeställningar är avvägning och hänsyn till bullersituationen på Hjalmar Brantingsgatan och Wieselgrensgatan, allmänna parkeringssituationen på torget samt den befintliga kulturmiljön. En annan viktig fråga är hur man hanterar att Wieselgrensgatan skär tvärs igenom torgytan. Huruvida det går att bygga ihop torgytorna ytterligare får också utredas i det kommande planarbetet.

I programarbetet har vi haft ett nära samarbete med Fastighetsägare Centrala Hisingen och fastighetsägarna och verksamhetsutövarna på Wieselgrensplatsen och därigenom

fått detaljerad information om bland annat trygghetsfrågor och olika typer av tillgänglighetsfrågor. Samarbetet kommer att fortsätta i planarbetet och vi kommer att formalisera de åtgärder som behövs och är juridiskt möjliga inom PBL.

I det kommande planarbetet planeras en kulturmiljöutredning som bland annat skall ge vägledning hur ny bebyggelse skall anpassas till befintlig kulturmiljö vad gäller skala, material och form.

I det kommande planarbete kommer både geotekniken och markföroreningar att utredas närmare.

16. Polisenhet Hisingen: Vi har med intresse granskat det aktuella programmet, som avser en yta som är centralt belägen inom vårt ansvarsområde. En plats där, förutom de boende, många personer dagligen passerar eller vistas tillfälligt, och som är av lite extra vikt ur polisiär synpunkt p.g.a. närheten till Rambergsvallen.

Att ett torg är tillgängligt nog och inrymmer verksamheter och mötesplatser som är attraktiva nog för att det ska uppstå ett naturligt flöde av besökare - att det inte blir ödsligt - brukar av de flesta människor upplevas som trygghetsskapande. Under senare år har man på många torg upplevt en svår period under vilken man bl.a. haft svårt att ersätta avflyttade företag med nya.

Wieselgrensplatsen är ett torg som under samma period, såvitt vi kan bedöma, inte bara lyckats bibehålla utan även stärka sin attraktionskraft. Mycket positivt att programmet behandlar inte bara själva Wieselgrensplatsen, utan också från början inkluderar hur torget genom gångstråk etc. ska ansluta till omgivningen. Det bör finnas goda förutsättningar att skapa ett stråk som knyter samman Wieselgrensplatsen med Rambergsvallen och med Östra Kvillebäcksområdet/Backaplan på ett sådant sätt att det upplevs tryggt och trevligt att röra sig i utemiljön. Bl.a. med tanke på hur många personer som inom kort kommer att bo i Ö. Kvillebäcken torde det vara möjligt att det även längs stråken ska uppstå den sorts flöde som beskrivs ovan; ett aktivt folkliv och mer en upplevelse av "riktig stadsgata" än vad man i dagsläget får.

Kommentar: Synpunkterna kommer att beaktas i det kommande planarbetet.

17. Skanova AB Nätplanering Väst: Skanova har anläggningar i de flesta gator och på flera fastigheter inom aktuellt område. I det kommande detaljplanearbetet är det viktigt att kontakt tas med Skanova för diskussion om eventuell undanflyttning av dessa anläggningar. Skanova har inget att erinra mot programförslaget.

Kommentar: Informationen kommer att vidarebefordras till fastighetsägare och berörda exploatörer.

18. Svenska Kraftnät: Svenska Kraftnät har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende och har ingenting att erinra mot upprättat förslag.

Kommentar: -

19. Trafikverket: Trafikverket har inga synpunkter på program för Wieselgrensplatsen och kommer inte skicka något yttrande

Kommentar: -

20. Vattenfall Eldistribution AB: Vattenfall Eldistribution AB har inget att erinra då vi inte har några anläggningar i området.

Kommentar: -

21. Västfastigheter, Distrikt Göteborg: Inom regionen sker en utveckling mot att avlasta akutsjukhusen och att lokalisera s.k. närsjukvård närmre invånarna. Wieselgrensplatsen bedömer vi som en lämplig som utbudspunkt, med mycket god tillgänglighet för invånarna. Västra Götalandsregionen hyr idag Lundby sjukhus (ca 7000m²) av Göteborgs Stad. Lundby sjukhus är idag mycket nedslitet, lokalerna är inte ändamålsenliga och kan inte uppfylla framtidens krav på vårdlokaler. Västra Götalandsregionen är därför angelägna om att etablera vårdverksamhet i nya lokaler.

Ur ett samhällsperspektiv är ett närsjukhus av stort värde för invånarna och för Wieselgrensplatsens betydelse som lokal servicepunkt och fortsatta utveckling. Antal besökare till sjukhuset uppskattas till ca 100.000 per och med 100-talet anställda.

Vill med dessa synpunkter framhålla Västra Götalandsregionens intresse av att utveckla ett "Hisingens närsjukhus" vid Wieselgrensplatsen.

Kommentar: Stadsbyggnadskontoret anser att det är väldigt viktigt för Wieselgrensplatsens framtida utveckling att sjukvården finns kvar och helst utökas. Under programarbetet har diskussioner förts med Västfastigheter och det fortsatta planarbetet har i dagsläget som utgångspunkt en utbyggnad/ombyggnad av sjukhuset på östra torget.

22. Västtrafik: Västtrafik ställer sig positiva till det föreslagna programmet. Västtrafik vill betona vikten av att man i de framtida planerna beaktar alla personers möjlighet att nå kollektivtrafik genom att säkerställa trygga, säkra och tillgänglighetsanpassade gångvägar.

Vi ser fram emot det fortsatta arbetet med att utforma miljöerna på och kring buss- och spårväghållplatserna.

Kommentar: I programarbetet har vi haft ett nära samarbete med Fastighetsägare Centrala Hisingen och fastighetsägarna och verksamhetsutövarna på Wieselgrensplatsen och därigenom fått detaljerad information om bland annat trygghetsfrågor och olika typer av tillgänglighetsfrågor. Samarbetet kommer att fortsätta i planarbetet och vi kommer att formalisera de åtgärder som behövs och är juridiskt möjliga inom PBL.

Sakägare

Fastighetsägare

23. Fastighetsägare Rambergsstaden 51:2, Oterdahlgatan 22, Sandra och Christian Lagerquist:

- Belysningen i parker behöver avsevärt förbättras för att skapa trygghet i området. Om man kan få till vägundergångar liknande den vid Backaplan som är stora och med fungerande belysning vore det bra.

- Fler återvinningsstationer behövs inom området. Idag finns alldeles för få.

- Fler p-platser behövs inom programområdet, framför allt nära Wieselgrensplatsen och Willys, enligt förslag kommer dessa reduceras kraftigt. Enligt förslag ska p-garage skapas och det välkomnas men även p-hus borde byggas i anslutning till torget vilket skulle kunna minska antalet p-platser i markplan.

- Enligt uppgift skulle det vara mycket trafik på Långängen vilket kan dementeras efter att vi undersökt detta. Endast boende som kör där när de parkerar sina bilar. Det behövs fler aktivitetsställen och kvällsöppna caféer i markplan för att öka trivselfaktorn i området

Kommentar: Synpunkterna kommer att beaktas i det kommande planarbetet.

24. Fastighetsägare Tolered 144:11, Blackevägen 35, Ulf Dverre: För att säkerställa Wieselgrensplatsens överlevnad som lokalcentrum är det av stor vikt att underlaget och upptagningsområdet kan öka. Kopplingen söderut över Hjalmar Brantingsleden till Rambergsstaden är då en resurs att ta hand om. En särskild potential har kopplingen till Rambergsvallen där det planeras för en ny arena. Denna kan lyfta Wieselgrensplatsen ytterligare, och platsen samtidigt utgöra ett viktigt komplement till arenan. Platsens framtid och möjliga utveckling är alltså nära kopplad till Hjalmar Brantingsleden och dess utformning. (Hade gärna sett en förvandling från dagens motorledskänsla till mer av stadsgata.) Trots undergångar via spårhållplatsen och flera övergångsställen utgör leden en kraftig barriär.

Ett problem är den stora yta som trafiklösningen upptar. Även utan att kräva en större omvandling av Hjalmar Brantingsleden i hela dess sträckning, så är Wieselgrensplatsen en tacksam och strategisk viktig punkt att minska barriäreffekten. (Och eventuellt kan detta bli startskottet till en större omdaning på sikt.)

Kanske kan följande utgöra en delösning för kopplingen söderut:

Bron över spårvagnsspåren har idag en imponerande bredd och rymmer riktigt många bilfiler. En rondell med smidiga in och utfarter på södra sidan om bron bör kunna minska antalet filer. Av ytan kan breda gångstråk skapas, och dessa kantas av nya lokaler. Nya byggnader kantar alltså respektive sida av bron, vilken förvandlas från del av trafikspagetti till en stadsgata/gaturum som förbinder Rambergsstaden med nuvarande Wieselgrensplatsen. De tvärgående byggnaderna utgör samtidigt ett nytt landmärke som från leden och spårvagnstrafiken markerar och annonserar Wieselgrensplatsens läge. För platsen skulle dessa byggnader också utgöra en välbehövlig rumslig avgränsning av stadsrummet, vilket idag saknas mot söder.

Kommentar: Frågorna angående Hjalmar Brantingsgatan och Wieselgrensplatsens spårvagnshållplats handläggs och utreds av stadsbyggnadskontorets och trafikkontorets strategiska avdelningar. Resultatet av dessa utredningar ligger inte tidsmässigt i fas med planarbetet för Wieselgrensplatsen och kan därför inte hanteras i detta arbete. Målbilden för den framtida Hjalmar Brantingsgatan är en tvåfilig stadsgata med anslutande bebyggelse. Spårvagnshållplatsen kommer troligen byggas om och eventuellt bli större. I avvaktan på beslut i dessa frågor kommer vi att göra mindre åtgärder för att förbättra tillgängligheten till och från Wieselgrensplatsen ex förbättra stråk, nytt övergångsställe över Hjalmar Brantingsgatan, sänkt hastighet mm

Idén med en rondell på bron har undersökts av trafikkontoret som har ritat ett antal olika förslag. Det är dock svårt att bestämma en lösning enbart för bron när man inte vet hur Hjalmar Brantingsgatan och spårvagnshållplatsen kommer att se ut.

Bostadsrättsföreningar

25. Bostadsrättsföreningen Bondbönan nr 19: Till vår stora bestörtning upptäckte vi att det finns inritat en ny förskola på kartan där bostadsrättsföreningar idag arrenderar mark av kommunen till parkeringsplatser (ca 100 p-platser). Hur och var är det tänkt att alla dessa bilar skall få plats att parkera på redan idag överfulla gator? När det dessutom kommer att försvinna parkeringsmöjligheter på Långängen då det endast kommer att finnas möjlighet att parkera på en sida av denna gata i framtiden. Det pratas om att det skall bli ett attraktivt område att bo i men varför skall det försämrats för oss som redan bor här?

Mvh/

Styrelsen för Brf Bondbönan nr 19

Kommentar: Den aktuella parkeringsplatsen ingår inte i programområdet för Wieselgrensplatsen utan tillhör planarbetet för ny förskola vi Fjärdingsplan.

26. Bostadsrättsföreningen Svenska Folkbyggen nr 8: Programområdet är vidsträckt med huvudstråk för gång- och cykeltrafik i de östliga och västliga ändarna. Tanken är att huvuddelen av GC-trafiken i dessa riktningar ska välja att snedda vid Hj. Brantingsplatsen över Kvilleån på ny bro via Långängen, Västanvinds-, Nordanvinds- och Guld-pokalsgatan över parken till nuvarande förbindelse på Hj. Brantingsgatan från öster till väster. Delen mellan Vågmästar- och Wieselgrensplatsen är idag inte dubbelriktad på den norra delen av Hj. Brantingsgatan. *I s. f. att välja Guld-pokalsgatan och parken anser vi det bättre att gå upp vid Wieselgrensplatsen där det finns dubbelriktade cykelbanor eller ut via Kultjegatan. I det senare alternativet kan den farliga konflikten mellan cyklar och bilar vid infarten till Kultje- från Hjalmar Brantingsgatan byggas bort om den förra enkelriktas mot norr. Guld-pokalsgatan skulle då kunna regleras och förses med p-platser för besökare till det nya "torget" då parkeringen där ersätts med bebyggelse. Vårt motiv för att inte planera ett huvudcykelstråk i parkområdet är att denna förbindelse idag används av många fotgängare till och från skola och förskola med lekplatser. Det är således många småbarn som vistas här. Som alla vet är deras trafikförståelse minimal och små barn behöver skyddas från cykeltrafik i 40-50 km/timme. Dessutom fördyrar denna dragning av cykelstråket hela planen utan att ge några fördelar.*

Wieselgrensplatsen ska bli mera tillgänglig för gångtrafiken. På mötet framgick inte hur detta skulle ske annat än att den nyligen ombyggda upphöjda överfarten mellan torgdelarna ska göras om på nytt. *Flera på mötet framhöll den försämrade tillgänglighet som skett vid ombyggnaden av platsen framför Willys i den östra delen. Ombyggnaden har försämrat åtkomligheten för människor med gångsvårigheter, rullatorer, rullstolar och barnvagnar. De har fått en mycket längre omväg som går norr om den nya placeringen av fiskvagnen. Även om en hiss byggs i det nya p-huset på sjukhusets område är det ingen optimal lösning. Vi anser att höjdskillnaden tas upp med ramper eller liknande i den östra delen vid trapporna. I samband med detta är vi övertygade om att både reglering av och sektionen på Hårdvallsgatan måste ses över och ingå i planarbetet.*

I den västra torgdelen ska MatWiesels lokaler rivas och parkeringen tas bort. Ytan ska bebyggas med hus som ska inrymma både verksamheter (som motpol till den östra delen) och bostäder. På mötet framfördes åsikter från boende att de fortsättningsvis vill ha en låg byggnad (eller ingen alls) där Matwiesels lokal idag ligger. Planförfattarna hävdade att det kan bli en L-formation med max. 4 våningar. *Vi menar att det är bättre att variera höjden genom att bygga max 2 våningar i öst-västlig riktning, som är den kortare skänkeln av L:et och 5 våningar i den nord-sydliga riktningen utmed Wieselgrensgatan. En rumsbildning med varierad höjd ökar stadsmässigheten och upplevs som mer attraktivt. Huset med Coop är inte högre än två våningar. Parkeringsfrågan är inte löst. För bilburna besökare måste regleringen av närliggande gator ses över (se ovan).*

Vi är mycket nöjda med utfästelsen på mötet att hållplats Rambergsvallen ska byggas om med nytt övergångsställe i markplan 2013. Även om placeringen av detta inte är samordnat med ombyggnaden av Rambergsvallen är det en sedan länge hett önskad förändring.

Kommentar: Programarbetets huvuduppgift är att visa på vad som är möjligt att utveckla och förändra i aktuellt område. I det kommande planarbetet kommer stadsbyggnads-

kontoret att vidareutveckla den inriktning för området som byggnadsnämnden tagit. Detta betyder att kontoret kommer att se över och noggrannare utreda exempelvis hur och var stråket till Rambergsvallen skall gå. Hänsyn måste då också tas till de beslut som trafikkontoret tagit angående ombyggnad av spårvagnshållplats samt placering av nytt övergångsställe. Vidare måste man anpassa sig till de framtida idéerna angående utseendet av Hjalmar Brantingsgatan (två filer istället för fyra). På samma sätt kommer det utredas hur den nya byggnationen på västra torget kommer att se ut.

Framförda synpunkter kommer att beaktas i det kommande planarbetet.

Bostadsrättsinnehavare, hyresgäster, boende

27. Boende på Västanvindsgatan 9A, Daniel Kühnemuth: Jag är mycket glad över målsättningen att sammanbinda Wieselgrensplatsen med Backaplan. Detta är en mycket bra ambition. I mina ögon räcker det dock inte med att fräscha till Långängen för att skaffa en tryggare och trevligare miljö. Jag bodde själv för cirka ett år i en lägenhet som gränser till Långängen. Jag tycker att de gamla landshövdingehusen mellan Långängen och Hjalmar Brantingsgatan kunde få sig en rejält lyft i bostandarden genom att skapar något form av ljudskydd mot Hj.-Brantingsgatan (tillexempel liknande de låga ljudskyddsväggar längs med Wieselgrensgatan). Detta skulle gynna trivseln på Långängen direkt genom lägre ljudnivåer men också indirekt genom att kvarteren blir mera attraktivt att bo i för barnfamiljer och pensionera. Jag upplevde under den tid då jag bodde vid Långängen att det är mycket ugnar människor som bor i kvarteren som inte bor länge i samma lägenhet. Detta missgynnar en bra kvarterskänsla, så som det finns runt Kvilletorget till exempel.

Kommentar: Frågan angående Hjalmar Brantingsgatans framtida utseende handläggs och utreds av stadsbyggnadskontorets och trafikkontorets strategiska avdelningar. Resultatet av dessa utredningar ligger inte tidsmässigt i fas med planarbetet för Wieselgrensplatsen och kan därför inte hanteras i detta arbete. Målbilden för den framtida Hjalmar Brantingsgatan är en tvåfilig stadsgata med anslutande bebyggelse. Om detta förverkligas kommer situationen för kvarteren utefter Långängen att radikalt förbättras.

28. Boende på Lantmätaregatan 14A, Erica Folkesson: Är glad över att området ska förnyas och tycker att planprogrammet har hittat knäckfrågorna. Håller med om att Hjalmar Brantingsgatan är en stor barriär och ser den som det största hindret för att kunna röra sig mellan stadsdelens olika delar och målpunkter. Är glad att Långängen uppmärksammas som det stora stråket den är, och har blivit ännu mer sedan gångbron öppnades över Kvilleån till Backaplan (hur gångvägen möter stråket mot Systembolaget ligger utanför planprogrammets område men borde också göras något åt snabbt). Att utveckla stråket med ensidiga parkeringar ihop med träd och trottoar på södersidan låter jättebra. En bred trottoar där det finns plats för framtida uteserveringar, med plats både mot Långängen och tvärgatorna mot Hjalmar Brantingsgatan, vore toppen! Övergången från Långängen mot den östra entrén till Wieselgrensplatsen och Willys infart är jätte tydlig, känns alltid som att man ska bli påkörd. Kan infarten flyttas? Jag skulle vilja uppmärksamma på att stråket på Lantmätaregatan/Långängen sneddar över den östra delen av parken och går ned på Godemansgatan. Viktig att tänka på att ha kvar det när parken görs om (, om man inte vill "tvinga" folk att gå förbi saluhallen istället). Idag används de enda bänkarna som finns i parken mest av ungdomar på kvällarna. För att komplettera parkutbudet i området och göra parken tillgänglig för fler

skulle jag gilla om parken delades in i fler mindre rum, som flera pocketparker, och samtidigt blev ljusare och öppnare än idag så man kan se om det är människor där eller inte på kvällen. De flesta som går på Långängen idag använder den norra sidan efter att det blivit mörkt på kvällen just eftersom man inte kan se vad som händer i den mörka parken.

Stråket Brantbacken-Hallegatan-gångvägen använder vi i stort sett aldrig för att komma till Kiellers park och Rambergsskolan, istället går vi gångbron över leden-Övre Hallegatan eller Myntgatan/Hallegatan-den branta gångvägen. Vid Övre Hallegatan finns ju också dagis, kyrka, scouter etc. som är målpunkter.

Tycker att förslagen om P-hus är bra men hoppas att det kan bli lokaler i bottenplan i alla så att de inte blir stora och tomma/mörka. Något som också vore bra, men kanske svårt att styra över, är om det kunde komma Styr & Ställ-cyklar och bilpool till området.

Hoppas också på större lägenheter så att man kan bo kvar i området även som äldre vuxen med barn.

Tycker att det är väldigt otydligt att ta sig från Vågmästareplatsen till Lundbybadet, speciellt efter Wieselgrensplatsen. Programmet visar på bra idéer med skyltning, speciell markbeläggning, belysning och övergångsställe. Övergångsstället är extra bra eftersom det är den obehagligaste platsen i hela området, till och med på dagtid. En sista vild idé med svårt genomförande är en kiosk, i stil med pressbyrån på Eketrädgatan, vid spårvagnshållplatsen på Wieselgrensplatsen för att få fler ögon och öron på kvällstid.< >.w

Kommentar: Park och naturförvaltningen planerar en upprustning av parken. Dina synpunkter kommer att översändas till ansvarig projektledare. Övriga synpunkter kommer att beaktas i det kommande planarbetet.

29. Boende på Hjalmar Brantingsgatan 3C, Gertrud Andersson: Min synpunkt, eller eg. fråga är, hur tankarna går runt Lundbybadet? Redan idag är den fastigheten underdimensionerad, det är ofta fullt i bassängerna, på gymmet, och många av passen blir fullbokade inom ngr timmar. Med förtätning av området runt omkring och ganska många nya bostäder ökar trycket ännu mer på anläggningen, som sagt redan idag har svårt att rätta till.

Kommentar: Din fråga kommer att vidarebefordras till ansvarig på Lundbybadet.

30. Boende på Vårlöksgatan 2A, Ingemar Tigerberg: Gångstråk utefter Långängen: Nöjd med förslaget. Bra med trädplantering och uppfräschning. Belysning är viktig för att öka tryggheten men också att få med alla fastighetsägare i klottersaneringsarbetet som FCH har. Ett önskemål är att minimera stöket vid en ev anläggningsprocess då det känns som att vi bor i en ständig byggarbetsplats där, med lastbilar som kör, damm som ryker, maskiner som låter osv

Kommentar: -

31. Boende på Godemansgatan 9A, Iris Ögren: När jag flyttade hit så fanns det en lekplats i parken utanför men som försvann till min stora sorg. Hade varit toppen om det vid upprustning av parken även gjordes en ny lekplats!:)

Kommentar: Park och naturförvaltningen planerar en upprustning av parken. Dina synpunkter kommer att översändas till ansvarig projektledare.

32. Boende på Dalgången 26, Ivan Liljegren: Jag har tagit del av programförslaget och förordar det i stora drag. Föreslår att mer fokus läggs på stråket Långängen. Skapa en levande stadsgata mellan saluhallen och Wieselgrensplatsen med restauranger, ka-

feer och butiker i gavlarna och fint promenadstråk med trädallé. Jämför Kastanienallee i Berlin!

Kommentar: Dina synpunkter kommer att beaktas i det kommande planarbetet.

33. Boende på Virvelvindsgatan 12C, Johan Mann: Bra att Wieselgrensplatsen äntligen ska få en ansiktslyftning! Men jag tycker att man borde bygga mer. Västra sidan borde ha en större handelsbyggnad som tar upp hela utrymmet med minst 2 våningar, och ovanpå det bostäder 4-5 våningar. Kanske högre torn i hörnet mot korsningen? Frukt och grönsakshall måste vi ha kvar på wiesel i nya byggnaden! Mycket bra och prisvärda nyttigheter. Kan bli ett bra komplement till saluhallen i kville som säkert kommer vara mest kött och mejeri. Vi behöver även systembolag igen, långt att gå med tunga flaskor/burkar från backaplan. På norrsidan borde man bygga ut handeln på parkeringarna så det blir i nivå med torgsidan dvs 1,5 våning, ger möjligheter till större butiker. Parkeringar under jord och underbara uteplatser med mycket grönt för de boende på taket! Kanske kan man ha förskola i de stora utrymmen som blir om man gör en så stor utbyggnad (om det inte finns tillräcklig efterfrågan på butikslokaler) då kan terrassen på taket användas som säker gård för barnen, fritt från trafik ett par våningar upp. Säkra och höga glasväggar som staket behövs!

Kommentar: Stadsbyggnadskontoret ser positivt på att försöka få in mer bostäder med varierande upplåtelseformer och storlek och kommer i det fortsatta detaljplanearbetet noggrannare utreda omfattningen och förutsättningarna för en utökad bostadsbyggnation med verksamhetslokaler i bottenvåningen. Viktiga frågeställningar är avvägning och hänsyn till bullersituationen på Hjalmar Brantingsgatan och Wieselgrensgatan, allmänna parkeringssituationen på torget samt den befintliga kulturmiljön.

34. Boende på Västra Stillestorpsgatan 9, Lars Runehall: Jag har tagit del av det något torftiga underlaget på Hisingens bibliotek, Wieselgrensgatan 11. Vidare, efter genomläsning av relevant material på webbplatsen för projektet ifråga, kan jag konstatera att det finns trots allt lite kompletterande att komma med.

Östra torget

Eftersom Wieselgrensplatsen är ett ökänt blåshål, särskilt under vinterhalvåret, finns det en del att göra för att bryta den venturieffekt som skapas när det blåser längs torget. Det kan verkligen vara otrivsamt trots att det finns överskjutande tak på sidorna. Mät gärna vinden vid trappan upp från Willys eller utanför Apoteket vid en blåsig dag. Förslagsvis bör någon form av "barriär" skapas som bryter vinden och hindrar den att ta fart. Låga väggar med bänkar eller något på tvären, kanske?

Västra torget

Här är det ännu värre med blåst, eftersom inga fastigheter skapar lä utmed parkeringen och vidare in emellan lågbyggnaden som rymmer Wieselz matmarknad och hög-
huset. Vinden får fritt spelrum oavsett från vilket håll det blåser. Någon form av vindbrytande byggnation vid parkeringens infart från väster? Beträffande övergångsstället mellan torgen kanske en fiffig lösning kan göra det mindre blåsigt från denna riktning? Om ni tycker jag fäst för stor vikt vid endast en frågeställning, kan man ändå konstatera att det oftast blåser här, så helt fel kan inte resonemanget vara. Jag överlåter åt proffsen att komma med goda lösningar, jag har i alla fall sått ett frö.

Kommentar: I det kommande detaljplanearbetet kommer det att göras kompletterande utredningar bl.a en om närklimatet. Denna utredning blir sedan en viktig utgångspunkt för hur den nya bebyggelsen kommer att placeras och utformas.

35. Boende på Dalgången 26, Sara Borgström: Wieselgrensplatsen med omnejd kommer att bli nav i ett nytt, tätare Hisingen. Plats bör därför finnas för möten, både dagtid och kvällstid. Skapa möjligheter för kaféer, restauranger och aktivitetscentrum av olika slag. Kanske kan en lokal för mindre konserter. Finns det någon förening som skulle vara intresserad av att driva kulturverksamhet i området? Jämför med Kultur 414 i Majorna.

Kommentar: Vi kommer att diskutera dessa frågor med de fastighetsägare som har verksamhetsytor i sina fastigheter och med föreningen Fastighetsägare Centrala Hisingen.

36. Boende på Wieselgrensplatsen 23-31, Anita Brogren, Gull-Britt Ekelöw:

Undertecknade var på ert Informationsmöte i Bjurslätsskolan den 13 mars-13. Era förslag om upprustning av området runt Wieselgrensplatsen lät ju bra ända tills ni presenterade ett nybygge på den plats där det nu är en bra grönsaksaffär och P-platser för besökande både till affärer och oss boende. Förslaget lades fram på ett lockande och snyggt sätt med torgyta, grönområde, kaféer, ljus mm. Jag förstår ju att bostäder behövs för våra ungdomar och inflyttande. Men som det nu byggs i vår stad med dyra bostadsrättslägenheter och husen tätt, tätt inpå varann, känns inte vettigt. (Se Kvillestaden och Porslinsfabriken, man kan ju stå på balkongen och hälsa direkt på grannen i huset intill, för att inte tala om insynen. Svårt med privatliv utan täta gardiner eller persienner.) I vårt hus W-platsen 23 - 31 bor många pensionärer som är glada över vårt öppna torg där solen skiner in på våra balkonger. Detta är ju vår plats för avkoppling när ålder, krafter och ekonomi sätter stopp för utflykter och resor. Nu är skräcken stor att vi skall komma i skuggan av ett stort höghus. Platsen är ju inte så stor och får det verkligen plats både hus, öppen yta med café mm?? Vi protesterar mot ett husbygge på nämnda tomt och ser fram mot ny information i detta ärende.

Kommentar: I det kommande detaljplanearbetet kommer det att göras kompletterande utredningar bl.a en om närklimatet (sol, vind mm). Denna utredning blir sedan en viktig utgångspunkt för hur den nya bebyggelsen kommer att placeras och utformas.

Övriga

37. Skrivelse utan angiven adress: Läste om ert program för Wieselgrensplatsen och undrar om allt går det planerat, hur man kan ställa sig i kö för att hyra lokaler för div. verksamheter? Har just nu planer på att starta ett café i området.

Kommentar: Det är fastighetskontoret som handlägger och bestämmer vem/vilka som får bygga den nya bebyggelsen. Kontaktperson från fastighetskontoret i programarbetet Har varit Magnus Uhrberg, tel 368 12 30

38. Fastighetsägare Centrala Hisingen: Föreningen Fastighetsägare Centrala Hisingen (FCH) är en ideell fastighetsägarförening. i Kvillebäcken, Lindholmen och Rambergsstaden Centrala Hisingen). Medlemmar är såväl allmännyttan som bostadsrättsföreningar och privata fastighetsägare. Medlemskapet är frivilligt och bygger på engagemang och vilja att genom gemensamma krafter åstadkomma en önskvärd förstärkning av den gemensamma boendemiljön i stadsdelen. Anslutningsgraden är drygt 63 procent av det totala antalet lägenheter i området. Vår ambition med arbetet är att Centrala Hisingens själ och identitet ska vara och upplevas som en levande stadsdel - mitt i Göteborg.

FCH instämmer i allt väsentligt till programförslaget. Överlag känns programmet välbalanserat och grundat i god kunskap om närmiljön kring Wieselgrensplatsen och Wieselgrensplatsens betydelse både som handelsplats och mötesplats. Att ett programarbete bedrivs på det sätt som programmet för Wieselgrensplatsen arbetats fram borgar för en bra process som ger rätt underlag till beslut.

Vi ser vidare särskilt positivt på ambitionen att koppla Wieselgrensplatsen tydligare till närliggande områden såsom det nybyggda Kvillebäcken - och mot Rambergsstaden i syfte att motverka de barriärer som utan åtgärder skulle kunna bli en realitet.

Våra synpunkter på programmet är inte ett ifrågasättande, snarare önskar vi att intentionerna i programmet var ännu lite mer ambitiösa:

- Torgets två delar bör kunna kopplas ihop på ett bättre sätt. Allra helst skulle biltrafiken på Wieselgrensgatan upphöra helt - eller åtminstone minskas kraftigt. Denna synpunkt rimmar också väl med kommunens övergripande mål om att skapa en stad först och främst för gående, cyklister och kollektivtrafik.

- En utveckling av stråket Långängen mellan Kvillebäcken och Wieselgrensplatsen är viktig och betydelsefull. För att intentionerna i programmet ska kunna fullföljas är det därför angeläget att kommunen redan nu beslutar att utveckla stråket till en gång- och cykelgata i första hand - och för bilar i andra hand med lågskalig belysning, tydlig och välkomnande gatubeläggning och god skyltning. Kanske kan ett uppdrag till Trygg, vacker stad ges?

- Vidare ser vi behovet av tillgänglighetsanpassade bostäder i området, eftersom det i dagsläget finns få lägenheter som lämpar sig för personer med någon form av rörelseproblem. Vi skulle därför i det framtida detaljplanearbetet gärna se planering för seniorbostäder i det föreslagna bostadshuset. Detta skulle också generera den positiva möjligheten att i husets bottenvåning kunna skapa ett gemensamt samlingsrum, som kan användas som mötesplats de månader då vårdet inte tillåter utomhusvistelse.

- Behovet av mötesplatser är stort på Centrala Hisingen och Wieselgrensplatserna är en av de viktigaste mötesplatserna. Det är framförallt äldre personer som idag använder torget som sitt vardagsrum. Programmet visar satsningar på mötesplatser - såväl kommersiella som gratis. Mötesplatser är viktiga och efterfrågade av boende - och programmets översiktliga diskussion om mötesplatser behöver utvecklas mer. Helt enkelt mer - åt fler. Stadsdelen växer och fler grupper av människor behöver mötesplatser.

- En ökad satsning på tryggheten behövs. Inte minst på spårvagnshållplatsen vid Wieselgrensplatsen - som idag är en av Centrala Hisingens mest otrygga platser, men som dessvärre inte berörs av detta programförslag.

Kommentar:

Frågan hur man hanterar att Wieselgrensgatan skär tvärs igenom torgytan är komplicerad. Utredningar angående Hjalmar Brantingsgatan och Wieselgrensplatsens spårvagnshållplats handläggs och utreds av stadsbyggnadskontorets och trafikkontorets strategiska avdelningar. Resultatet av dessa utredningar ligger inte tidsmässigt i fas med planarbetet för Wieselgrensplatsen och kan därför inte hanteras i detta arbete. Målbilden för den framtida Hjalmar Brantingsgatan är en tvåfilig stadsgata med anslutande bebyggelse. Spårvagnshållplatsen kommer troligen byggas om och eventuellt bli större. I avvaktan på beslut i dessa frågor kommer vi att göra mindre åtgärder för att förbättra tillgängligheten till och från Wieselgrensplatsen ex förbättra stråk, nytt övergångsställe över Hjalmar Brantingsgatan, sänkt hastighet mm. Huruvida det går att bygga ihop torgytorna yt-terligare kommer att utredas i det kommande planarbetet.

Hur arbetet med föreslagna gång- och cykelstråket utefter Långängen kommer hanteras i det kommande detaljplanearbetet är osäkert. Antingen blir åtgärderna så omfattande att de bör tas med i detaljplanen eller så gör man ett ”projekt” av det och gör åtgärderna inom gällande plan.

Stadsbyggnadskontoret ser positivt på att försöka få in mer bostäder med varierande upplåtelseformer, storlek och tillgänglighetsanpassning och kommer i det fortsatta detaljplanearbetet noggrannare utreda omfattningen och förutsättningarna för en utökad bostadsbyggnation.

I programarbetet har vi haft ett nära samarbete med Fastighetsägare Centrala Hisingen och fastighetsägarna och verksamhetsutövarna på Wieselgrensplatsen och därigenom fått detaljerad information om bland annat trygghetsfrågor och olika typer av tillgänglighetsfrågor, mötesplatser, sociala mönster mm. Samarbetet kommer att fortsätta i plan-arbetet och vi kommer att formalisera de åtgärder som behövs och är juridiskt möjliga inom PBL

39. Fortum Distribution AB: Fortum Distribution AB har inget att erinra mot det upprättade förslaget då aktuellt område ligger utanför vårt koncessionsområde.

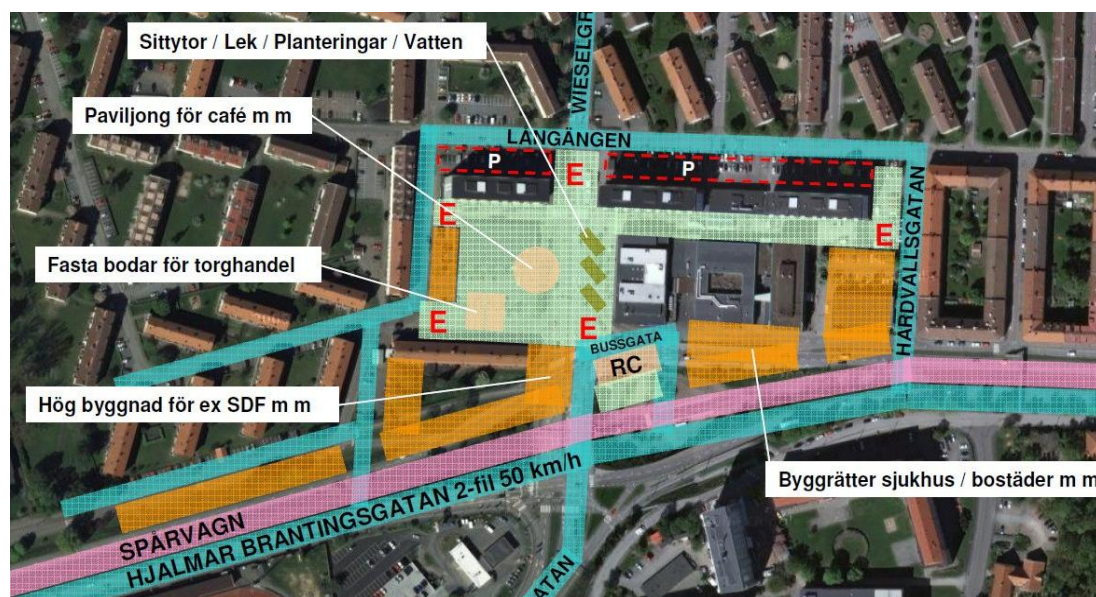
Kommentar: -

40. Stadsplaneringsforum Centrala Hisingen: Detta är Stadsplaneringsforum Centrala Hisingens (SCH)* yttrande över Program för Wieselgrensplatsen (Dnr 0718/10). Inspiration har även hämtats från Vision Älvstaden, Program för Arena, bostäder mm vid Rambergsvallen (Dnr 0927/08) och Stadsutveckling 2035 (Utbyggnadsplanering: Dnr 0393/13, Trafikstrategin: Dnr 0995/13 och Grönplan: Dnr 0407/13).

Sammanfattning

Wieselgrensplatsen har historiskt varit Hisingens viktigaste centrum. Idag är platsen föremål för den största boendeförtätningen i Göteborg 2012-2016. Det är bra att staden nu tar ett viktigt grepp om Wieselgrensplatsen! Dock anser SCH att staden måste ta ett större grepp kring Wieselgrensplatsen än vad programmet antyder. Annars ser vi en risk att Wieselgrensplatsen ytterligare devalveras och tappar i attraktionskraft. SCHs motto:

- 1) Utveckla stråken! SCH håller med programmet om att det är viktigt att inför utvecklingen av Wieselgrensplatsen medta viktiga stråk till/från densamma.
- 2) Skapa ett hållbart torg! Många är vi i Lundby som gillar tanken på ett torg med trevliga platser där folk vill uppehålla sig även kvällstid. Vi skapar inte en hållbar stad om alla tvingas åka in till centrum för att uträtta sina vardagliga ärenden eller ta del av ett rikt kulturutbud. Ta ett större grepp för att öka attraktionskraften för verksamheter och näringsliv. SCH anser att stadsdelens ökande befolkning motiverar att Wieselgrensplatsen utvecklas till det attraktiva, bilfria lokala centrum med den service som den växande stadsdelen behöver.
- 3) Befolka Wieselgrensplatsen! Förtäta runt Wieselgrensplatsen – inte PÅ Wieselgrensplatsen. Wieselgrensplatsen har potential att bli en intressant målpunkt om den ges en attraktiv och rumslig utformning med plats för samvaro utanför butikernas öppettider. Öka tryggheten genom att befolka platser och stråk.

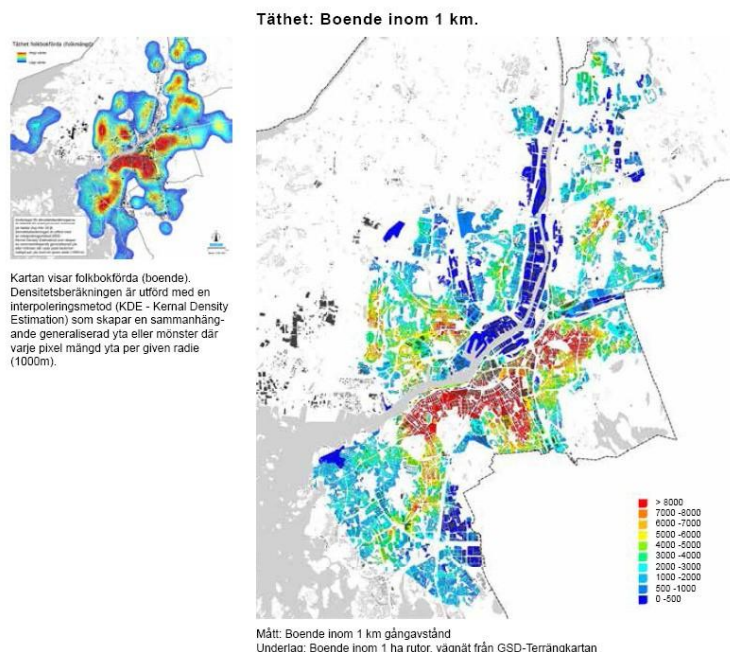

Bilaga: Skiss Ett bilfritt och sammanhållet Wieselgrensplatsen (grönt = torg, blått=gata, orange=byggrätter, E=entrépunkter)

Diskussion

Lundby växer! Wieselgrensplatsen har historiskt varit Hisingens viktigaste centrum. Idag är platsen föremål för den största boendeförtätningen i Göteborg 2012-2016. Av de 28 000 bostäder som skulle kunna förverkligas före 2021 ligger drygt hälften centralt, i stadsdelarna Centrum och Lundby. 37 procent av nyproduktionen av bostäder 2012-2016 förväntas ske i Lundby (Utbyggnadsplanering: DNR 0393/13). Det är bra att staden nu tar ett viktigt grepp om Wieselgrensplatsen! I Vision Älvstaden pekas stråket Centralstationen-Backaplan-Vågmästareplatsen-Wieselgrensplatsen ut som ett viktigt stadsmässigt stråk som ska skapas över älven, med stor utbyggnadspotential. Ett stråk som även har kallats Hisingens framtida evenemangsstråk med en viktig målpunkt i Hisingens idrotts- och hälsocenter (Rambergsvallen, Lundbybadet m m). Ett stråk som även löper vidare via Ekeströmgatan och Vårväderstorget.

I översiktsplanens strategier för utbyggnad av mellanstaden utpekas de lokala torgen som viktiga för stadsdelarnas service, sociala samvaro och identitet. Potentialen är stor för att förbättra och rusta upp lokala torg genom kompletteringar som ökar attraktiviteten. Att förstå torgens sammanhang, och dess premisser inför framtiden, ger en god grund för att på ett strategiskt sätt kunna utveckla en plats efter dess faktiska förutsättningar istället för att utveckla den utifrån gamla antaganden om platsens karaktär och roll i lokalområdet. Stadsutveckling 2035 anger en gemensam målbild för stadsutvecklingen i tre principer: koncentrera och kraftsamla, samordna bebyggelse och trafik samt blanda och komplettera. En målbild även SCH kan känna sig hemma i.

Figur från Utbyggnadsplanering (Dnr 0393/13, del 2 sid 40) som visar täthet och befolkningsunderlaget som motiverar att bygga ett fullvärdigt torg och mötesplats av Wieselgrensplatsen.

Wieselgrensplatsen lider idag av en överbelastad trafikmiljö med gata som skär genom. Området kännetecknas idag i stora delar av billandskap, där naturliga mötesplatser inte är självklara eller tydliga och gångstråk inte är tillräckligt intressanta för att folk ska promenera i området. Det som utgör en sammanhållen del är en skuggig och blåsig gågata. Wieselgrensplatsen har dock en stor potential som social träffpunkt. Det finns många kvaliteter med levande butiker, café/restauranger, bank, biljard, apotek m m

och en aktiv torghandel. Problem idag är att torget har för lite folk som rör och uppehåller sig där, såväl dagtid (underlag för handel) men framförallt kvällstid (upplevs som en otrygg plats vid mörker). Torget måste befolkas för att det ska upplevas trevligt och säkert! Idag är närområdet uppbyggt kring att man angör torget med bilen. Det saknas, helt riktigt nämnt i programmet, tydliga entrépunkter. Inte bara i väster och öster utan även i söder och norr. Samtliga stråk som leder mot torget bör utformas mer stadsmässiga som uppmanar till gång- och cykeltrafik. På så sätt kan antalet p-platser minskas (parkering utmed gatan fungerar bra på exempelvis Linnégatan).

Strategidokumentet Utbyggnadsplanering (DNR 0393/13) identifierar Wieselgrensplatsen som en av 20 befintliga torg/platser med potential att utvecklas. Dokumentet bedömer att en kraftsamling i dessa områden kan göra skillnad ur flera aspekter, t.ex. för bostadsförsörjning och möjligheter att etablera verksamheter, men även minska strukturella problem och bidra till en mer sammanhållen stad. Det innebär att handel, vård, fritidsaktiviteter etc ska kunna nås med gång-, cykel- eller kollektivtrafik. Detta uppnår vi genom att bygga tätare runt våra torg. Dessa blir tyngdpunkterna i det framtida Göteborg. Vi behöver bygga tätt för att nå över de trösklar som finns för etableringar av olika slag, olika kundunderlag krävs för olika verksamheter. Ju fler personer i närområdet desto bättre. Både arbetsplatser och bostäder hjälper till att skapa aktiva och attraktiva tyngdpunkter. I en nära storstad finns det attraktiva stadsmiljöer med mötesplatser, promenadstråk och ett stort utbud av affärer, kultur och evenemang samt en blandning av arbetsplatser och bostäder som tillsammans skapar ett rikt stadsliv (ett av tre mål för Trafikstrategin: DNR 0995/13). Man säger t o m att det är av avgörande betydelse för Göteborgssamhällets konkurrenskraft att stadsmiljöerna blir fler, mer urbana och attraktiva att röra sig och vistas i. Begreppet "en nära storstad" betyder att många av de funktioner som krävs för att vardagen ska gå ihop ligger inom gångavstånd. Vi skapar inte en hållbar stad om alla tvingas åka in till centrum för att uträtta sina vardagliga ärenden, eller ta del av ett rikt kulturutbud för den delen.

Programmet behandlar helt rätt faktumet att många upplever Wieselgrensplatsen och stråket runt som otryggt. Programmet föreslår som åtgärd att riva Matcenter Wiesel och ersätta det och parkeringsytan med ett bostadskvarter med verksamheter i markplan. SCH anser att denna åtgärd skulle göra Wieselgrensplatsen än mer anonymt och försämra attraktionskraften för hållbara etableringar. För en attraktiv stadsmiljö krävs variationer i struktur och användning. Det krävs torg och platser som bryter av kvarterstrukturen och gör att det händer saker längs stråken för att rummet ska bli intressant (Trafikstrategin: DNR 0995/13). SCH saknar rumsanalysen kring befintliga och önskade torgmiljöer. Vad vill man uppåt med torget? SCH föreslås att man som del i det fortsatta arbetet utför en analys lika den "studie av lokala torg 2012" som Fastighetskontoret nu genomför för bl.a. Kyrkbytorget och Vårväderstoret.

SCH instämmer helt med programmet och SDF Lundby att stråken mot torget bör utvecklas mot att bli tydliga och intressanta även för gång- och cykeltrafikanter. Inte bara mellan Wieselgrensplatsen och Rambergsvallen och utmed Långängen, utan kring hela torget. Även stråken mot Keillers park, Flunsåsstråket med Flunsåsparken och Hisingsparken är viktiga för helheten. Programmet nämner koppling till, men saknar ett tydligare omhändertagande av program Rambergsvallen, pågående projekt östra Kvillebäcken och Backaplan samt påbörjad trafikutredning av Hjalmar Brantingsgatan (det har tidigare nämnts idéer om att i samband med att man höjer spårvagnsspåren till markplan sänker ner biltrafiken i en tunnel. SCH anser att det är en dyr och icke stadsmässig lösning. I en stadsmiljö bör alla fordonsslag kunna samsas i samma plan.) Det är stora förändringar och förtätningar som sker i närområdet, faktorer om möjlig-

gör en potential för Wieselgrensplatsen att bli en intressant målpunkt och ett attraktivt, lokalt centrum med god service.

Förslag

Många är vi i Lundby som gillar tanken på ett torg med trevliga platser där folk vill uppehålla sig kvällstid. SCH föreslår att man enligt intentionerna i programmet, och precis som SDF Lundby föreslår, tar ett större grepp och knyter samman torget för att skapa en sammanhängande torgmiljö. SCH vill dock att man verkligen gör detta genom att bygga ihop västra och östra torget och på så sätt skapa ett attraktivt rumsbildat torg, något som idag saknas. För att möjliggöra detta krävs att trafiken leds runt torget i stället för som idag med Wieselgrensgatan som skär tvärs genom. Biltrafiken skulle kunna ledas mellan Wieselgrensgatan och Hjalmar Brantingsgatan på Långängen via Hårdvallsgatan i öster respektive Nordanvindsgatan i väster. Biltrafiken runt torget bör kunna minskas men bör ej tas bort helt. Trafiken antas minska på Hjalmar Brantingsgatan. Idag är det relativt lite trafik för att motivera fyrfilig 70-väg. SCH anser att idéerna om att göra om Hjalmar Brantingsgatan till tvåfilig 50-väg väl rimmar med idéerna om en stadsmässig gatumiljö. Detta skulle innebära att ytterligare byggrätter skapas där den ena halvan idag går (förslagsvis den norra, närmast torget).

Att som programmet föreslår rivas Matcenter Wiesel och ersätta med ett bostadskvarter i 3-4 vån med handel/café i markplan tror SCH inte bidrar till att skapa en attraktiv centrumpunkt med underlag för hållbar service. Tvärt om tror vi en sådan bebyggelse riskerar att sudda ut Wieselgrensplatsen identitet som centrumpunkt. Genom att bebygga tas den rumsliga potentialen till ett attraktivt torg bort och kvar finns bara dagens långsmala, skuggiga och blåsiga gågata, föga intressant för att få den fullserviceplats som krävs för att kringboende inte ska behöva ta bilen in till centrum för att uträtta sina ärenden. En kompletterande bebyggelse på torget bör placeras i väster utmed Nordanvindsgatan för att skapa en tydligare bilfri rumsenhet. Genom omdisponering av Hjalmar Brantingsgatan kan ytterligare önskade byggrätter skapas söderut. Dessutom anser SCH att befintlig skala från 1950-talet passar bättre som utgångspunkt och att en inramning och kompletteringsbebyggelse snarare bör accentueras med en högre byggnad vid torgets södra entré och kollektivtrafikpunkt. Kollektivtrafiken skulle må bra av att buss- och spårvagnshållplats (upphöjd till gatunivå) samlas i en gemensam hållplats, kanske med ett mindre Resecentrum. Detta skulle kunna ge en fin knutpunkt i det "nya torgets" södra entré. Busstrafiken som ska norrut bör ledas runt torget lika biltrafiken.

Lundby är värt ett ordentligt torg vid Wieselgrensplatsen! Föreställ er folklivet kring cafépaviljongen och torghandeln och människor som möts och umgås vid de sol-dränkta sitt-/lektyrorna i lä under västfasadens klockspel.

SCHs motto:

- 1) Utveckla stråken!*
- 2) Skapa ett hållbart torg!*
- 3) Befolka Wieselgrensplatsen!*

Kommentar:

Frågorna angående Hjalmar Brantingsgatan och Wieselgrensplatsens spårvagnshållplats handläggs och utreds av stadsbyggnadskontorets och trafikkontorets strategiska avdelningar. Resultatet av dessa utredningar ligger inte tidsmässigt i fas med planarbetet för Wieselgrensplatsen och kan därför inte hanteras i detta arbete. Målbilden för den framtida Hjalmar Brantingsgatan är en tvåfilig stadsgata med anslutande bebyggelse. Spårvagnshållplatsen kommer troligen byggas om och eventuellt bli större. I avvaktan på

beslut i dessa frågor kommer mindre åtgärder att göras som förbättrar dagsläget men som inte hindrar de framtida mer övergripande lösningarna.

Olika trafiklösningar runt och genom torget har diskuterats under programarbetet bl.a förslaget att stänga Wieselgrensgatan och ”sila” trafiken på angränsande gator. Trafikkontoret anser dock att en sådan lösning inte är möjlig med nuvarande och framtida trafikflöden på Wieselgrensgatan.

Stadsbyggnadskontoret instämmer helt med tankarna och innehållet i förslaget till ett framtida större torg. Dock är kontoret tveksamt till storleken (bra mycket större än Gustaf Adolfs torg). Det kommande planarbetet får fortsätta diskussionen om Wieselgrensgatans funktion samt torgets storlek, funktion och utseende.

Kontoret ser positivt på att försöka få in mer bostäder med varierande upplåtelseformer, storlek och tillgänglighetsanpassning och kommer i det fortsatta detaljplanearbetet noggrannare utreda omfattningen och förutsättningarna för en utökad bostadsbyggnation. Viktiga frågeställningar är avvägning och hänsyn till bullersituationen på Hjalmar Brantingsgatan och Wieselgrensgatan, allmänna parkeringssituationen på torget samt den befintliga kulturmiljön.

I programarbetet har vi haft ett nära samarbete med Fastighetsägare Centrala Hisingen och fastighetsägarna och verksamhetsutövarna på Wieselgrensplatsen och därigenom fått detaljerad information om bland annat trygghetsfrågor och olika typer av tillgänglighetsfrågor, mötesplatser, sociala mönster mm. Samarbetet kommer att fortsätta i planarbetet och vi kommer att formalisera de åtgärder som behövs och är juridiskt möjliga inom PBL

Gunnel Jonsson
Planchef

Tore Hjelte
Planhandläggare